

Maatregel	Besparing in procent
breng een schakelklok voor verlichting aan	5 – 15
breng een daglichtafhankelijke besturing aan indien er veel daglichtaanbod is	10 – 60
pas in vergader- en conferentiezalen dimbare verlichting toe	10 – 40
pas in ambulant gebruikte ruimten aanwezigheidschakelingen toe	5 – 20
vervang conventionele voorschakelapparaten door elektronische typen	20
combineer daar waar mogelijk daglichtafhankelijk regelen met aanwezigheidsregeling	20 – 70
vervang gloei- en halogeenlampen door compactfluorescentie- en/of ledlampen.	60 – 90
vervang armaturen met opaal en/of prisma-afscherming in droge ruimten door spiegeloptiekarmaturen.	30 – 60
pas bij een te hoog lichtniveau de verlichting in ruimten aan conform NEN-EN 124641 deel I.	10 – 50
voorzie bij een centrale schakeling van de gebouwverlichting de in de diverse ruimten aanwezige armaturen van een daglicht/aanwezigheidschakeling.	10 – 70
voorzie armaturen zonder reflector van spiegelreflectoren	50
vervang meerlamparmaturen zonder reflector door armaturen met spiegelreflector in de helft van de lichtbronnen die er nu in zitten	50 – 80
vaak in een vuile omgeving uw armaturen vaker schoon	20 – 40
reduceer in de avonduren de hoeveelheid licht in en op transportwegen, maar zorg ervoor dat het lichtniveau bij gebruik automatisch naar 100 procent wordt gestuurd.	40 – 60
zorg dat bedrijfsruimten regelmatig worden geschilderd in heldere kleuren voor plafond, wand en vloer	5 – 20
Pas, indien het huidige lichtniveau in de ruimte te hoog is, op enkellamparmaturen zonder reflector een T5-adapter met spiegeloptiek toe	50
Kies een combinatie van algemene plafondverlichting met plaatselijke werkplekverlichting	20 – 50

Tabel 1. Kansen voor besparing in utiliteitsgebouwen (bron: SenterNovem).

zingen opgenomen naar reeds uitgegeven documenten van NSVV, SenterNovem, Isso, fabrikanten van verlichtingsystemen en dergelijke (zie tabel 1).

In de drie specifieke themadelen wordt als eerste vraag gesteld of er iets te besparen valt.

In het deel 'Licht met minder energie in kantoren worden de technische mogelijkheden, nieuwe lichtconcepten, stappenplan voor energie-efficiënte oplossingen, normering en economische lichtconcepten specifiek voor kantoren toegelicht. Het themadeel 'Licht met minder energie in opleidingsgebouwen' gaat dieper in op de technische mogelijkheden, nieuwe lichtconcepten, stappenplan voor energie-efficiënte

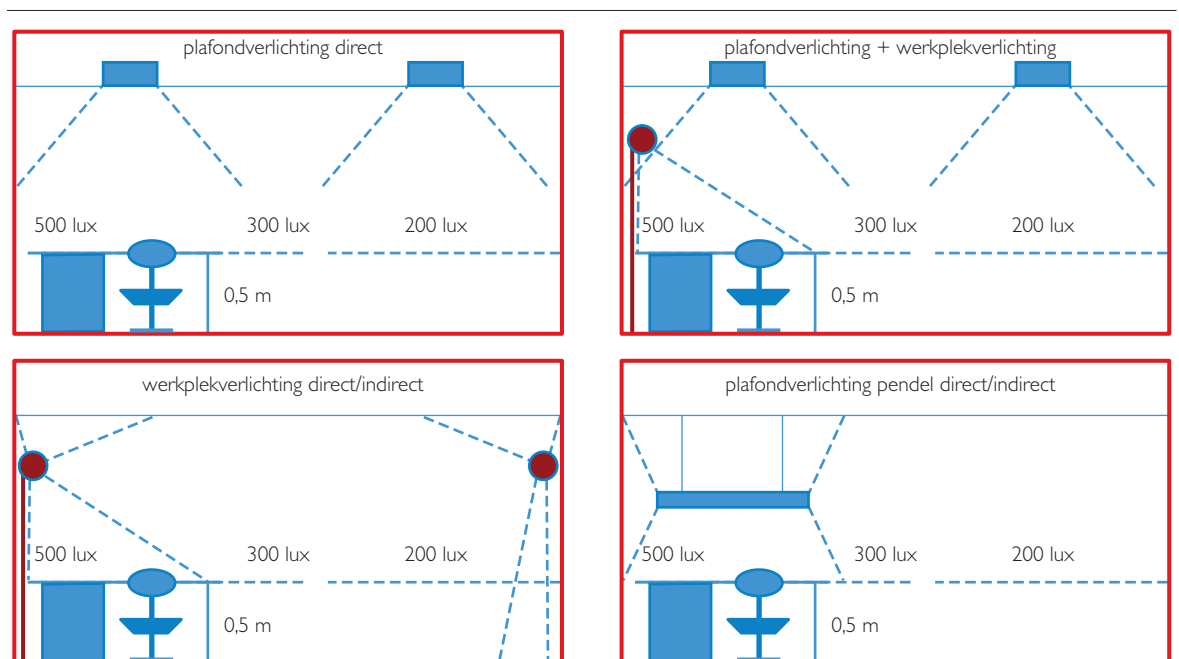
oplossingen, normering en economische lichtconcepten in opleidingsgebouwen.

In themadeel 'Licht met minder energie in bedrijfshallen' worden de meeste in bedrijfshallen voorkomende technische mogelijkheden, nieuwe lichtconcepten, stappenplan voor energie-efficiënte oplossingen, normering en economische lichtconcepten besproken.

REKENPROGRAMMA

Het rekenprogramma bestaat voor alle gebouwen die in de doelgroepen vallen, uit:

- deel A - vragenlijst over verlichting;

2. De meest voorkomende lichtsituaties in kantoren.